

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 675/2016-34

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. mája 2017 v senáte zloženom z predsedu Petra Brňáka, zo sudcu Milana Ľalíka a sudkyne Marianny Mochnáčovej o prijatej sťažnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], zastúpených advokátom JUDr. Samuelom Baránikom, Podjavorinskej 769/7, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v prípade [REDACTED] postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 31/2010 a v prípade [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 31/2010 v období po vydaní nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. IV. ÚS 431/2013-31 z 23. septembra 2013 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 31/2010 porušené bolo.

2. Základné právo [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 31/2010 v období po vydaní nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. IV. ÚS 431/2013-31 z 23. septembra 2013 porušené bolo.

3. Okresnému súdu Trenčín p r i k a z u j e v konaní vedenom sp. zn. 14 C 31/2010 konať bez zbytočných prietáhov.

4. [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume 1 600 € (slovom tisícšesťsto eur) a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a finančné zadost'učinenie každej v sume po 600 € (slovom šesťsto eur), ktoré je im Okresný súd Trenčín p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Okresný súd Trenčín je p o v i n n ý uhradiť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] trovy právneho zastúpenia v sume 800,80 € (slovom osemsto eur a osemdesiat centov) na účet ich právneho zástupcu JUDr. Samuela Baránika, Podjavorinskej 769/7, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

6. Vo zvyšnej časti sťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 675/2016-14 z 9. novembra 2016 prijal v zmysle ustanovenia § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľky v rade 1 až 4“) a [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka v rade 5“, spolu len „sťažovateľky“) vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 31/2010 (ďalej len „napadnuté konanie“).

Ústavný súd prijal sťažnosť na ďalšie konanie v senáte v zložení: Milan Ľalík (predseda senátu), Peter Brňák (sudca) a Marianna Mochnáčová (sudkyňa). V zmysle rozvrhu práce ústavného súdu na rok 2017 účinného od 1. marca 2017 I. senát ústavného súdu rozhoduje v tomto zložení: Peter Brňák (predseda senátu), Milan Ľalík (sudca) a Marianna Mochnáčová (sudkyňa). Z uvedeného dôvodu vec prerokoval a vo veci samej rozhodol I. senát ústavného súdu v zložení, ktoré je uvedené v záhlaví tohto nálezu.

2. Sťažovateľky, v právnom postavení žalobkýň v rade 1 až 5 v napadnutom konaní, vidia porušenie základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru v postupe okresného súdu, ktorý svojou nečinnosťou a nehospodárnym a neefektívnym postupom (v prípade sťažovateľiek v rade 1 až 4 v napadnutom konaní v období po vydaní nálezu ústavného súdu č. k. IV. ÚS 431/2013-31 z 23. septembra 2013 a v prípade sťažovateľky v rade 5 v rámci celého ústavnou sťažnosťou napadnutého konania, pozn.) spôsobil prietahový postup v napadnutom konaní, čo u sťažovateľiek

vyvoláva pocit právnej neistoty a čo považujú za zjavne neprimerané aj s ohľadom na charakter okresným súdom prerokúvanej právnej veci.

3. Vo svojej sťažnosti sťažovateľky s poukazom na rozhodovaciu prax ústavného súdu dôvodí, že po právnej stránke predmetom rozhodovania okresného súdu nie je zložitá vec (ide o konanie o ochranu vlastníckeho práva, pozn.) a trvanie konania po dobu viac ako sedem rokov (z toho tri a pol roka po vydaní nálezu ústavného súdu č. k. IV. ÚS 431/2013-31 z 23. septembra 2013, pozn.) nie je odôvodnené ani ich správaním.

4. Sťažovateľky zastávajú názor, že okresný súd svojím nesprávnym postupom a nečinnosťou v napadnutom konaní porušil ich práva zaručené ústavou a dohovorom (bod 1), a preto navrhujú, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vyslovil porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy, ako i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v prípade sťažovateľky v rade 5 v celom napadnutom konaní a v prípade sťažovateľiek v rade 1 až 4 v napadnutom konaní v období po vydaní nálezu ústavného súdu č. k. IV. ÚS 431/2013-31 z 23. septembra 2013, aby okresnému súdu vo veci prikázal konať bez zbytočných priesťahov a priznal im primerané finančné zadosťučinenie (vo výške 3 000 eur pre každú jednu zo sťažovateľiek v rade 1 až 4 a vo výške 4 000 eur pre sťažovateľku v rade 5, pozn.), ako i úhradu trov konania.

Sťažovateľky zároveň v závere podanej ústavnej sťažnosti súhlasili s upustením od verejného ústneho pojednávania vo veci.

5. Na základe výzvy ústavného súdu sa predseda okresného súdu JUDr. Marián Manduch vyjadril k priebehu konania podaním sp. zn. Spr. 1178/2016 z 19. decembra 2016, v rámci ktorého okrem uvedenia stručnej chronológie úkonov okresného súdu v napadnutom konaní po vydaní nálezu ústavného súdu č. k. IV. ÚS 431/2013-31 z 23. septembra 2013 a oznámenia súhlasu s upustením od ústneho pojednávania vo veci konštatoval:

„... Okresný súd Trenčín v období po vydaní nálezu ústavného súdu vo veci priebežne koná. Mám za to, že dĺžku konania ovplyvnili i procesné návrhy odporcu I), ktorý opakovane podáva návrhy na prerušenie konania, o ktorých je potrebné rozhodnúť, či už tunajším súdom ale i súdom odvolacím a v jednom prípade i súdom dovolacím.

Domnievam sa, že predmetný spor patrí k skutkovo a právne k zložitejším veciam, pretože si vyžaduje vyriešenie odborných otázok, s čím je spojené i znalecké dokazovanie. V predmetnom konaní sa rieši (okrem iného) identifikácia pozemno-knižného stavu so stavom súčasným, spornosť hraníc pozemkov, ako aj nutnosť trasovania asphaltovej cesty pôvodne zrejme z neknihovaného stavu.

Pokiaľ ide o navrhované finančné zadostučinenie, považujem ho za neprimerane vysoké vzhľadom na predmet konania, dĺžku možných prietahov a dĺžku celého konania. “

6. Sťažovateľky vo svojom vyjadrení z 18. januára 2017 v nadväznosti na vyjadrenie predsedu okresného súdu (bod 5) zastali názor, že nemôžu «súhlasit' s predsedom Okresného súdu Trenčín, pokiaľ uvádza, že Okresný súd Trenčín v období po vydaní nálezu priebežne koná. Okresný súd Trenčín v danej veci nekoná plynule, nekoná tak, aby vec bola čo najskôr právoplatne skončená.

Prietahy v konaní vznikli nielen nečinnosťou okresného súdu (kratšími dobami nečinnosti ale aj 8 mesačnou nečinnosťou od mája 2015 do januára 2016), ale aj nesprávnym rozhodnutím okresného súdu o prerušení konania bez zákonného dôvodu na taký postup, ako aj vykonávaním dôkazov, ktoré nikto zo strán nenavrhol (znalecké dokazovanie na ocenenie „vecného bremena práva cesty autami“).

Trváme na tom, že okresný súd nerešpektoval príkaz ústavného súdu daný mu v náleze IV. ÚS 431/2013 a nekonal vo veci plynulo a bez zbytočných prietahov; okresný súd teda neprihliadol s osobitným dôrazom na rýchlosť konania na to, že ústavný súd už v tejto veci raz konštatoval porušenie ústavných práv sťažovateľiek.».

Zároveň si uplatnili úhradu trov konania za tri úkony právnych služieb (dva v roku 2016 a jeden v roku 2017, pozn.) vo výške 1 430,01 € a v závere ústavnému súdu oznámili, že v celom rozsahu zotrúvajú na ústavnej sťažnosti doručenej ústavnému súdu 3. februára 2016.

7. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania (body 4 a 5) podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Prerokovanie sťažnosti na ústnom pojednávaní vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou namietaného porušenia práv, ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných na meritórne rozhodnutie vo veci, t. j. rozhodnutie o tom, či namietaným postupom okresného súdu bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, resp. v primeranej lehote (I. ÚS 40/02, I. ÚS 41/03, I. ÚS 65/04).

II.

8.1 Z obsahu podanej ústavnej sťažnosti, ako i z vyjadrenia okresného súdu sp. zn. Spr. 1178/2016 z 19. decembra 2016 a ústavným súdom vykonanej lustrácie mal ústavný súd za preukázané, že rozhodnutie ústavného súdu č. k. IV. ÚS 431/2013-31 z 23. septembra 2013 nadobudlo právoplatnosť 19. novembra 2013.

Ústavný súd predmetným nálezom konštatoval porušenie základného práva sťažovateľiek v rade 1 až 4 na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 31/2010, okresnému súdu prikázal v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 31/2010 konať bez zbytočných prietahov, sťažovateľkám v rade 1 až 4 priznal finančné zadosťučinenie každej v sume po 1 000 €, ako i úhradu trov konania vo výške 583,12 €.

8.2 V napadnutom konaní okresný súd (po podaní prvej ústavnej sťažnosti zo strany sťažovateľiek v rade 1 až 4, pozn.) opakovane rozhodol o návrhu žalovaných v rade 1 a 3 na prerušenie konania uznesením č. k. 14 C 31/2010-282 zo 4. septembra 2013 (tak, že

napadnuté konanie prerušil až do právoplatnosti konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 14 C 218/2008, pozn.), ktoré bolo v dôsledku sťažovateľkami podaného odvolania uznesením Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 Co 866/2013 z 29. januára 2014 zmenené tak, že odvolací súd návrh žalovaných v rade 1 a 3 na prerušenie konania zamietol. Súdny spis ústavnou sťažnosťou napadnutého konania sa na krajskom súde v dôsledku odvolacieho konania nachádzal od 23. decembra 2013 a okresnému súde bol vrátený 6. februára 2014.

Keďže zo strany žalovaného v rade 1 došlo po doručení uznesenia krajského súdu sp. zn. 6 Co 866/2013 z 29. januára 2014 k podaniu dovolania, Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením sp. zn. 3 Cdo 163/2014 z 21. apríla 2015 dovolanie žalovaného v rade 1 zamietol. Súdny spis ústavnou sťažnosťou napadnutého konania sa na najvyššom súde v dôsledku dovolacieho konania nachádzal od 28. apríla 2014 a okresnému súde bol vrátený 4. mája 2015.

8.3 Úpravou z 28. decembra 2015 bol okresným súdom nariadený termín pojednávania na 9. marec 2016, ktoré bolo po vykonaní vylučku účastníkov konania, ako aj svedkov odročené na neurčito. Na tomto pojednávaní okresný súd rozhodol i o ďalšom návrhu žalovaných na prerušenie konania z 3. februára 2016 tak, že tento návrh zamietol.

8.4 Uznesením č. k. 14 C 31/2010-779 z 11. marca 2016 okresný súd vo veci nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru stavebníctva, odvetvia odhadu hodnoty nehnuteľností.

8.5 Po podaní odvolania voči uzneseniu okresného súdu č. k. 14 C 31/2010-777 z 9. marca 2016 (ktorým okresný súd zamietol návrh na prerušenie konania, pozn.) zo strany žalovaného v rade 1 krajský súd uznesením sp. zn. 19 Co 188/2016 zo 6. septembra 2016 napadnuté uznesenie okresného súdu potvrdil. Súdny spis sa na krajskom súde v dôsledku odvolacieho konania nachádzal od 29. apríla 2016 a okresnému súde bol vrátený 9. septembra 2016.

8.6 Úpravou okresného súdu z decembra 2016 bol okresným súdom nariadený termín pojednávania na 25. január 2017. Ďalšie pojednávanie vo veci sa konalo 12. apríla 2017 a bolo odročené na 15. máj 2017 na účely vyhlásenia rozhodnutia.

III.

9. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

10. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

11. Ústavný súd pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy si osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, I. ÚS 65/04, I. ÚS 182/06).

12. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo, lebo oneskorená spravodlivosť nie je žiadna spravodlivosť.

13. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádzala predtým z niektorých ustanovení zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov, a to § 6, § 100 ods. 1, § 117 ods. 1 a § 119 ods. 1, ktorý platil do 30. júna 2016, a v súčasnosti vychádza najmä zo zásady vyplývajúcej z čl. 17 a § 157 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

V zmysle čl. 17 CSP súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným priet'ahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb a v zmysle § 157 ods. 1 CSP súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania.

III.A K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľiek zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 14 C 31/2010 v období po vydaní nálezu ústavného súdu č. k. IV. ÚS 431/2013-31 z 23. septembra 2013

14. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako i práva

podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria považuje ústavný súd aj povahu prerokúvanej veci. Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

15.1 Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že predmetom napadnutého konania pred okresným súdom je rozhodovanie o návrhu „o ochranu vlastníckeho práva“.

Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení z 19. decembra 2016 (bod 5) výslovne uviedol, že predmetný spor patrí *„k právne a skutkovo zložitejším veciam pretože si vyžaduje vyriešenie odborných otázok, s čím je spojené i znalecké dokazovanie. V predmetnom konaní sa rieši (okrem iného) identifikácia pozemno-knižného stavu so stavom súčasným, spornosť hraníc pozemkov, ako aj nutnosť trasovania asphaltovej cesty pôvodne zrejme z neknihovaného stavu.“*. Samotnú dĺžku konania predseda okresného súdu pripísal na vrub žalovanému v rade 1, ktorý sa opakovane podávanými procesnými návrhmi domáhal prerušenia súdneho konania a inicioval tak nielen potrebu rozhodovania okresného súdu o podaných návrhoch na prerušenie konania, ale i potrebu rozhodovania súdu tak odvolacieho, ako i dovolacieho v dôsledku využitia opravných prostriedkov.

Samotné sťažovateľky prerokúvanú vec nepovažujú za zložitú ani po právnej, ani po faktickej stránke.

Podľa názoru ústavného súdu ide o vec, ktorá tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov, a nie je právne zložitá. Pokiaľ ide o faktickú zložitosť veci, je potrebné poukázať na to, že z faktickej stránky vzhľadom na rozsah dokazovania a potrebu vypracovania znaleckého posudku ide o vec „mierne zložitejšiu“. Ústavný súd však zastáva názor, že v okolnostiach posudzovanej veci pri sústredenejšom a najmä efektívnejšom postupe okresného súdu bolo možné postupovať tak, aby bol čo najskôr odstránený stav právnej neistoty sťažovateľiek.

15.2 Pri hodnotení ďalšieho kritéria, teda správania účastníkov súdneho konania, ústavný súd pri preskúmaní spisu nezistil žiadnu okolnosť, ktorou by samotné sťažovateľky akýmkoľvek významným spôsobom prispeli k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd ale po preskúmaní sťažnosti dal čiastočne za pravdu záverom okresného súdu (bod 5) o tom, že hlavným pôvodcom priet'ahov v napadnutom konaní boli žalovaní (najmä žalovaný v rade 1 a žalovaný v rade 3, pozn.), ktorí v dôsledku nimi vykonávaných – často neúčelných – návrhov a úkonov podstatnejším spôsobom prispeli k predĺženiu súdneho konania. Hoci je pravdou, že žalovaní boli v konaní aktívni a v plnom rozsahu využívali všetky svoje procesné oprávnenia, priet'ahy v napadnutom konaní boli dozaista spôsobené ich postupom pri opakovanom podávaní návrhov na prerušenie konania.

15.3 Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu označených práv sťažovateľiek, bol postup samotného okresného súdu. Ústavný súd zdôrazňuje, že nielen nečinnosť, ale aj nesústredená a neefektívna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (napr. I. ÚS 376/06, III. ÚS 90/07, III. ÚS 109/07).

Vychádzajúc z predloženej sťažnosti, ako aj zo stanovísk účastníkov konania, ústavný súd v rámci napadnutého konania nachádzal i úseky nie vždy efektívneho a sústredného konania samotného okresného súdu, ktoré v spojitosti s celkovou dĺžkou súdneho konania (viac ako 7 rokov, pozn.) mali za následok zistenie zbytočných priet'ahov.

O neefektívnosti a nesústredenej činnosti okresného súdu v posudzovanom konaní svedčí i fakt, že krajský súd uznesením sp. zn. 6 Co 866/2013 z 29. januára 2014 uznesenie okresného súdu č. k. 14 C 31/2010-282 zo 4. septembra 2013 o prerušení súdneho konania v dôsledku sťažovateľkami podaného odvolania zmenil tak, že návrh žalovaných v rade 1 a 3 na prerušenie konania zamietol.

Rovnako za zmienku stojí i nečinnosť okresného súdu od 4. mája 2015 do 28. decembra 2015 (bod 8.2 a 8.3).

I keď je pravdou, že ostatné pojednávanie nariadené na 12. apríl 2017 bolo zo strany okresného súdu odročené na 15. máj 2017 na účely vyhlásenia rozhodnutia, v nadväznosti na zistenú celkovú dobu trvania napadnutého konania ústavný súd rozhodol, že v namietanom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva s'ťažovateľiek na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v období po vydaní nálezu ústavného súdu č. k. IV. ÚS 431/2013-31 z 23. septembra 2013.

16. Keďže napadnuté konanie nebolo do času rozhodnutia ústavného súdu o s'ťažnosti právoplatne skončené, ústavný súd okresnému súdu prikázal, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 31/2010 v ďalšom období postupoval bez zbytočných priet'ahov tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3.

III.B K namietanému porušeniu základného práva s'ťažovateľky v rade 5 zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 14 C 31/2010 (v období do vydania nálezu ústavného súdu č. k. IV. ÚS 431/2013-31 z 23. septembra 2013)

17. Vzhľadom na obsah podanej ústavnej s'ťažnosti, a teda v prípade s'ťažovateľky v rade 5 na potrebu vykonania ústavného prieskumu porušenia jej základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy, ako i jej práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd konštatuje, že právna predchodkyňa s'ťažovateľky v rade 5 – [REDACTED] – bola spolu so s'ťažovateľkami v rade 1 až 4 žalobkyňou v spore „o ochranu vlastníckeho práva“, ktorý začal na okresnom súde 15. februára 2010 na návrh žalobkýň – [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED].

18. Ústavný súd v kontexte uvedeného konštatuje, že v prípade s'ťažovateľky v rade 5 došlo k procesnoprávnemu nástupníctvu (sukcesii), teda k zmene pôvodného účastníka konania na strane žalobkyne, a to na základe univerzálnej sukcesie (dedenie). Keďže

univerzálna sukcesia (na rozdiel od singulárnej sukcesie) vyvoláva automaticky aj procesnoprávne nástupníctvo (sukcesiu), konajúci súd nemusel o pripustení tejto zmeny rozhodnúť svojím uznesením. Keďže pri zmene účastníkov nedochádza k vzniku nového procesnoprávneho vzťahu, ale k procesnoprávnemu nástupníctvu do už existujúceho procesnoprávneho vzťahu (*mutatis mutandis* I. ÚS 52/01), ústavný súd nemal pochybnosť o tom, že sťažovateľka v rade 5 môže uplatňovať právo na konanie bez zbytočných prietahov aj pre štádium konania, ktoré tejto zmene predchádzalo.

19. Vzhľadom na existenciu právoplatného rozhodnutia ústavného súdu č. k. IV. ÚS 431/2013-31 z 23. septembra 2013, v rámci ktorého ústavný súd konanie okresného súdu vedené pod sp. zn. 14 C 31/2010 podrobil ústavnému prieskumu a konštatoval porušenie základného práva sťažovateľiek v rade 1 až 4 na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 31/2010, okresnému súdu prikázal v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 31/2010 konať bez zbytočných prietahov, sťažovateľkám v rade 1 až 4 priznal finančné zadosťučinenie každej v sume po 1 000 eur, ako i úhradu trov konania vo výške 583,12 eur, ústavný súd v zhode s jeho predchádzajúcim právoplatným rozhodnutím konštatoval porušenie základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru i v prípade sťažovateľky v rade 5.

Ústavný súd považoval za preukázané, že priebeh napadnutého konania (do vydania nálezu ústavného súdu č. k. IV. ÚS 431/2013-31 z 23. septembra 2013, pozn.) svedčil o neefektívnom postupe okresného súdu, ktorý opakovane akceptoval absenciu účastníkov konania na nariadených pojednávaniach (aj keď ospravedlnenú), a z tohto dôvodu ich odročoval. Zabezpečenie znaleckého posudku trvalo okresnému súdu dlhšie ako rok. Ani znalec ustanovený ako druhý v poradí nevypracoval znalecký posudok v 90-dňovej lehote a lehotu na vypracovanie znaleckého posudku dva razy predlžoval. Za neefektívne považoval ústavný súd aj rozhodnutie okresného súdu o prerušení konania, ktoré krajský súd zrušil a vec mu vrátil, aby sa vyrovnal s právnym nástupníctvom po [REDAKOVANÉ] žalobkyni v rade 4, ktorá zomrela 24. 7. 2012, t. j. predtým, ako súd prvého stupňa rozhodoval vo veci prerušenia konania.

20. V nadväznosti na uvedené ústavný súd rozhodol, že v konaní okresného súdu vedenom pod sp. zn. 14 C 31/2010 (do vydania nálezu ústavného súdu č. k. IV. ÚS 431/2013-31 z 23. septembra 2013, pozn.) v prípade sťažovateľky v rade 5 došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

IV.

21. Keďže ústavný súd rozhodol, že bolo porušené základné právo sťažovateliek v rade 1 až 4 zaručené čl. 48 ods. 2 ústavy a právo zaručené čl. 6 ods. 1 dohovoru v napadnutom konaní v období po vydaní nálezu ústavného súdu č. k. IV. ÚS 431/2013-31 z 23. septembra 2013 (bod 15.3) a v prípade sťažovateľky v rade 5 v rámci celého ústavnou sťažnosťou napadnutého konania (body 15.3 a 20), zaoberal sa aj ich žiadosťami o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

Sťažovateľky v rade 1 až 4 žiadali, aby im bolo priznané primerané finančné zadosťučinenie vo výške 3 000 eur pre každú jednu z nich a sťažovateľka v rade 5 žiadala priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 4 000 eur.

22. Podľa ustanovenia § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

23. S ohľadom na žiadosť sťažovateliek o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia (bod 4), najmä však zohľadňujúc okolnosti posudzovanej právnej veci (v prípade sťažovateliek v rade 1 až 4 zohľadňujúc body 15.1 až 15.3 a v prípade

sťažovateľky v rade 5 okrem bodov 15.1 až 15.3 zohľadňujúc aj body 17 až 20), ústavný súd rozhodol o priznaní finančného zadosťučinenia v sume 600 eur pre každú zo sťažovateľiek v rade 1 až 4 a finančného zadosťučinenia vo výške 1 600 eur pre sťažovateľku v rade 5 (bod 4 výroku rozhodnutia), ktorú považoval za dostatočnú a vhodnú.

24. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

25. Ústavný súd napokon podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodoval aj o úhrade trov konania, ktoré vznikli sťažovateľkám v dôsledku ich právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátom JUDr. Samuelom Baránikom, Podjavorinskej 769/7, Bratislava.

Sťažovateľky si podaním z 18. januára 2017 uplatnili náhradu trov konania vo výške 1 430,01 eur, a to za tri úkony právnej služby (bod 6).

26. Ústavný súd vychádzal pri rozhodovaní o priznaní trov konania z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2015, ktorá bola 858 eur (za dva úkony v roku 2016). Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, spísanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3 a § 13 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Keďže išlo o spoločné úkony pri zastupovaní piatich účastníčok konania, základnú sadzbu tarifnej odmeny bolo potrebné v prípade každej jednej z nich znížiť o 50 %, t. j. na 71,50 eur za každý úkon (spolu dva úkony), a spolu s režijným paušálom 8,58 eur x 2 (§ 16 ods. 3 vyhlášky) úhrada trov predstavuje celkovú sumu 800,80 eur (bod 5 výroku tohto nálezu).

Ústavný súd odmenu za tretí úkon právnej služby (vyjadrenie k stanovisku okresného súdu) nepriznal, pretože podľa jeho názoru vyjadrenie neobsahovalo nové skutočnosti, ktoré by prispeli k ďalšiemu objasneniu veci.

27. Trovy konania je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľiek advokáta JUDr. Samuela Baránika, Podjavorinskej 769/7, Bratislava (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP).

28. Ústavný súd nevyhovel v súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde časti sťažnosti, v ktorej sťažovateľky žiadali priznať finančné zadosťučinenie, ako i úhradu trov konania nad ústavným súdom priznanú sumu uvedenú v bodoch 4 a 5 výroku nálezu. Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 6 výroku tohto nálezu.

29. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, nadobudne toto rozhodnutie právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok; to neplatí, ak rozhodnutím orgánu medzinárodnej organizácie zriadeného na uplatňovanie medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, vznikne Slovenskej republike povinnosť v konaní pred ústavným súdom znovu preskúmať už prijaté rozhodnutie ústavného súdu (čl. 133 ústavy).

V Košiciach 10. mája 2017